

Sygn. akt: III AUa 1445/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Chądzyńska

del. SSO Dorota Rzeźniowiecka.

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2013 r. w Łodzi

sprawy **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 24 lipca 2012 r., sygn. akt: VIII U 1582/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1445/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. S. prawa do emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych.

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji, podnosząc że do pracy w warunkach szczególnych winien zostać zaliczony okres zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S..

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. urodził się (...)r. Ostatnio był zatrudniony w Budowie (...) w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., od 15 kwietnia 2000 roku, na podstawie umowy o pracę i umowy tej nie rozwiązał. W dniu 7 listopada 2011 roku złożył wniosek o przyznanie mu emerytury. Z załączonego do wniosku świadectwa pracy wystawionego przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną (...) w S. wynika, że wnioskodawca był tam zatrudniony od 1 maja 1976 r. do 15 marca 2000 r. i w tym w okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę kierowców samochodów ciężarowych o

dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), określone w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (Dz. U. nr 8 poz. 45 z późn. zm.), na stanowisku - operatora dźwigu, wymienionym w Wykazie A, dziale VIII, poz. 2 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku „w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze”. Na dzień 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony udowodnił bezspornie 28 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych (łącznie 29 lat, 1 miesiąc i 28 dni).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za niezasadne. Przywołał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określające przesłanki nabycia prawa do emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach. Podkreślił, że do przyznania świadczenia konieczne jest aby wszystkie wskazane w cytowanych przepisach przesłanki zostały spełnione łącznie. Wnioskodawca musiał zatem wykazać, że na dzień 1 stycznia 1999 r. miał wymagany staż ogólny (25 lat), staż pracy w warunkach szczególnych (15 lat). Musi ukończyć 60 lat oraz rozwiązać ostatni stosunek pracy. Bez kumulatywnego spełnienia powyższych warunków prawo do emerytury w oparciu o art. 184 cytowanej ustawy, nie przysługuje. Wnioskodawca zaś nie rozwiązał, ani przed złożeniem wniosku o emeryturę, ani nawet przed wyrokiem sądu, stosunku pracy, co sprawia, że bez znaczenia pozostawały wątpliwości co do okresu pracy w warunkach szczególnych. Nie spełnił bowiem jednego z warunków koniecznych do uzyskania prawa do emerytury jakim jest rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Okręgowy zaznaczył przy tym, że oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach i traktowania go jak „zwykłego” pracownika, który miał prawa i obowiązki jak w normalnym stosunku pracy, ponieważ dowód ten okazał się zbędny dla rozstrzygnięcia sporu z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie spełnił jednego z warunków koniecznych do uzyskania prawa do emerytury.

Sąd pierwszej instancji wskazał także, że odwołujący nie nabył prawa do emerytury na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy emerytalnej, bowiem i w tym przypadku nie spełnia koniecznych warunków uzyskania prawa do świadczenia.

W apelacji pełnomocnik odwołującego zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 184 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że warunkiem koniecznych do uzyskania prawa do emerytury jest w przypadku osób pozostających w stosunku pracy uprzednie rozwiązanie stosunku pracy, podczas gdy wykładnia tego przepisu winna prowadzić do wniosku, że rozwiązanie stosunku pracy jest jedynie warunkiem otrzymania świadczenia emerytalnego i nie stanowi przeszkody do ustalenia samego prawa, oraz naruszenie przepisów prawa procesowego tj art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych, które wbrew stanowisku Sądu, miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wniósł o zmianę wyroku poprzez uchylene decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, ewentualnie o uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2009, Nr 153, poz. 1227 z zm.) ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r. uzyskują prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym oraz mają niezbędny okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy (tj. 25 lat dla mężczyzn). Odnosząc się do samego warunku odpowiednio długiego okresu pracy w

warunkach szczególnych należy przypomnieć, że zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) winien on wynosić co najmniej 15 lat, a sama praca musi być wymieniona w wykazie A stanowiącym załącznik do przedmiotowego rozporządzenia. Prócz tego praca ma być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1). Jednocześnie w momencie wydawania zaskarżonej decyzji i do dnia 31 grudnia 2012 r. ustawa w art. 184 ust. 2 wprowadzała jeszcze jeden warunek w postaci konieczności rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonych będących pracownikiem. Niespełnienie tej przesłanki leżało u podstaw oddalenia przez Sąd Okręgowy odwołania skarżącego. Sąd wskazywał, że na moment wyrokowania ubezpieczony nadal pozostawał w stosunku pracy, co oznaczało, że nie spełnił jednej z koniecznych przesłanek nabycia emerytury i prawa do niej nie mógł uzyskać, co znowuż czyniło bezprzedmiotowym badanie innej spornej przesłanki tj. odpowiednio długiego okresu pracy w szczególnych warunkach bowiem nawet pozytywne przesądzenie w tej kwestii nie wpływałoby na ostateczne rozstrzygnięcie. Powyższy tok rozumowania kwestionował apelujący, podnosząc, że warunek rozwiązania umowy o pracę dotyczy jedynie możliwości pobierania świadczenia nie wpływa natomiast na fakt uzyskania prawa do emerytury. Na gruncie literalnej treści art. 184 ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r. niewątpliwym jest jednak, że rozwiązanie stosunku pracy było koniecznym warunkiem nabycia prawa do emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych, a tym samym bez ustania zatrudnienia osoba zainteresowana świadczenia uzyskać nie mogła. Zatem przesłanka ta nie dotyczyła jedynie możliwości wypłaty emerytury ale samego nabycia do niej prawa. Nie jest zatem wystarczające, jak zdaje się uważać apelujący, spełnienie jedynie przesłanek wymienionych w art. 184 ust. 1 ustawy i z art. 32 ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów, ale także i tych wymienionych w art. 184 ust. 2. Jedną zaś z nich była (do dnia 31 grudnia 2012 r.) właśnie konieczność rozwiązania stosunku pracy. Konkluzja ta jest ugruntowana w orzecznictwie, o czym świadczy np wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2007 r., (I UK 132/07, LEX nr 621798) czy też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. (II UK 274/11, LEX nr 1215285). W tym ostatnim judykacie wprost zaznaczono, że ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku na podstawie art. 184 ust. 2 wymaga łącznego spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących jego nabycie, w tym rozwiązania, tj. zakończenia i przerwania stosunku pracy. Tym samym pozostawanie w ciągłym zatrudnieniu u dotychczasowego pracodawcy wyklucza nabycie prawa emerytury na podstawie art. 184 tej ustawy. Fakt pozostawania w stosunku pracy był między stronami bezsporny, a w świetle powyższych uwag Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował przywoływany już wielokrotnie art. 184 ust. 2 i uznał, że wnioskodawca nie spełnia koniecznego wymogu nabycia prawa do emerytury w wieku niższym. Inną rzeczą są natomiast uwagi poczynione przez apelującego dotyczące niekomfortowej sytuacji w jakiej ubezpieczonego stawał wymóg rozwiązania stosunku pracy wobec braku pewności, że spełnia on wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury, w szczególności tą dotyczącą pracy w szczególnych warunkach, którym nie można odmówić pewnej dozy słuszności. Uwagi te jednak nie mogą wpływać na rozstrzygnięcie Sądu, który jest związany brzmieniem przepisu, którego ma zastosować. Zostały one zresztą wzięte – jak się wydaje – pod rozwagę ustawodawcy, który z dniem 1 stycznia 2013 r. zreformował treść art. 184 ust. 2 ustawy.

Tym niemniej zmiana ta nie wpływa na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny zwraca bowiem uwagę, że sąd pracy i ubezpieczeń społecznych będący sądem odwoławczym w stosunku do zaskarżonej decyzji ZUS bada legalność, merytoryczną prawidłowość owej decyzji, a więc bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili jej wydania. Na ten zaś moment, podobnie jak i na dzień wyrokowania przez Sąd Okręgowy, art. 184 ust 2 wymagał od osoby zainteresowanej ustania stosunku pracy. Zmiana stanu prawnego od 1 stycznia 2013 r. umożliwia natomiast ubezpieczonemu złożenie do organu rentowego kolejnego wniosku o emeryturę.

Skoro więc, w stanie prawnym obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r., Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy, to zasadnie nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczność czy ubezpieczony spełnił warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Te ustalenia były bowiem zbędne. Nie można zatem mówić o naruszeniu art. 227 k.p.c.

Z wyżej wskazanych względów apelacja jest bezzasadna i podlega na podstawie art. 385 k.p.c. oddaleniu.